

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'3 H YAPI DENETİMİ TİC. LTD. ŞTİ. vekili Av. HAYRETTİN KÜÇÜKSOY tarafından, davacı şirkete verilen beş ayrı geçici durdurma cezası nedeniyle denetim faaliyetinin tamamen sona erdirilmesi ve 8 nolu Yapı Denetim İzin Belgesinin iptaline ilişkin 12.6.2008 tarih ve 1768 sayılı işlemin iptali istemiyle BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI'na karşı açılan davada, uyuşmazlığa uygulanacak 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 8. maddesinin 2. fıkrasında yer alan,'Faaliyeti üç defa durdurulan yapı denetim kuruluşunun denetim faaliyetine son verilir ve izin belgesi Bakanlıkça iptal edilir.'ibaresinin Anayasa'ya aykırı olduğu düşüncesine varılarak 2949 sayılı Yasanın 28. maddesi uyarınca dava dosyası incelendi;

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 8. maddesinde, 'Yapı denetim kuruluşlarından, bu Kanunda öngörülen esaslara göre denetim görevini yerine getirmedikleri anlaşılanların veya son üç yıl içerisinde üç defa olumsuz sicil alanların veyahut 3 üncü maddenin son fıkrası ile 6 ncı maddenin birinci fıkrası hükümlerine aykırı hareket ettiği belirlenenlerin denetim faaliyeti, yapı denetim komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıla kadar durdurulur ve belgesi geçici olarak geri alınır. Durdurma kararı, Resmi Gazetede ilan edilir ve sicillerine işlenir. Denetim faaliyetinin geçici olarak durdurulmasına neden olan yapı denetim kuruluşunun mimar ve mühendisleri, bu süre içerisinde başka ad altında dahi olsa hiçbir denetim faaliyetinde bulunamaz. Geçici durdurmaya neden olan mimar ve mühendisler Bakanlıkça ilgili meslek odasına bildirilir. Meslek odaları, bu kişiler hakkında kendi mevzuatına göre işlem yapar.

Faaliyeti üç defa durdurulan yapı denetim kuruluşunun denetim faaliyetine son verilir ve izin belgesi Bakanlıkça iptal edilir.

İzin belgesi iptal edilen yapı denetim kuruluşunun, kusurları mahkeme kararı ile kesinleşen mimar ve mühendisleri başka bir yapı denetim kuruluşunda görev almaları halinde, görev aldıkları bu kuruluşa izin belgesi verilmez, verilmişse iptal edilir.

Denetim faaliyeti geçici olarak durdurulan veya izin belgesi iptal edilen yapı denetim kuruluşu hakkındaki bu karar ilgili idareye bildirilir ve denetimini üstlendiği yapıların devamına izin verilmez. Bu durumda, yapım faaliyetine devam edilebilmesi için yapı sahibince başka bir yapı denetim kuruluşunun görevlendirilmesi zorunludur.' hükmü yer almaktadır.

T.C. Anayasası'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına saygılı, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık,

yasaların üstünde vasakoyucunun da uyması gereken temel hukuk ilkeleri ve Anayasa'nın bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Öte yandan, Anayasa'nın 10. maddesinde; 'Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadır.' hükmü yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesi kararlarında da belirtildiği üzere, Anayasa'nın 10. maddesine göre yasaların uygulanmasında ayırım gözetilmeyecek ve eşitsizliğe yol açılmayacaktır.

Maddede düzenlenen 'Eşitlik' ilkesiyle, birbirlerinin aynı durumunda olanlara aynı kuralların uygulanması ve ayrıcalıklı kişi ve toplulukların yaratılması engellenmektedir. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı olacağı anlamına gelmez. Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Yine Anayasa Mahkemesi'nin çeşitli kararlarında eşitlik ilkesi, aynı durumda bulunanlar için haklarda ve ödevlerde, yasalarda ve yükümlülüklerde, yetkilerde ve sorumluluklarda, fırsatlarda, hizmetlerde eşitliğin sağlanmasını gerektiren eşit davranma ve ayırım yapmama ilkesi olarak yorumlanmıştır.

Dava dosyanın incelenmesinden; yapı denetim faaliyeti ile meşgul olan davacı şirketin, İstanbul Zeytinburnu İlçesi Çırpıcı Mahallesi 386/3 pafta, 2178 ada, 23 parsel sayılı taşınmaz üzerinde inşa edilen binada, İstanbul İli Zeytinburnu İlçesi Yenidoğan Mahallesi 396/4 pafta, 2637 ada, 16 parsel sayılı taşınmaz üzerinde inşa edilen binada, İstanbul İli Kadıköy İlçesi Merdivenköy Mahallesi 279 pafta, 2626 ada, 10 parsel sayılı taşınmaz üzerinde inşa edilen binada, İstanbul İli Zeytinburnu İlçesi Veliefendi Mahallesi 399/4 pafta, 2377 ada, 17 parsel sayılı taşınmaz üzerinde inşa edilen binada ve İstanbul İli Zeytinburnu İlçesi Telsiz Mahallesi 389/1 pafta, 2306 ada, 18 parsel sayılı taşınmaz üzerinde inşa edilen binada yapı ruhsatı ve eki projelere aykırı imalatlar bulunduğu halde durumun zamanında yetkili mercilere bildirilmediğinden bahisle yapı denetim faaliyetinin birer ay süreyle geçici olarak durdurulmasına karar verildiğinden bahisle, yukarıda anılan 4708 sayılı Kanunun 8. maddesinin ikinci fıkrası hükmü uyarınca da, faaliyeti üç defa durdurulan yapı denetim kuruluşunun, denetim faaliyetine son verilerek izin belgesinin Bakanlıkça iptal edildiği anlaşılmaktadır.

4708 sayılı Kanunun 8. maddesinde, 'Yapı denetim kuruluşlarından, bu Kanunda öngörülen esaslara göre denetim görevini yerine getirmedikleri anlaşılanların, denetim faaliyeti, yapı denetim komisyonunun teklifi üzerine Bakanlıkça bir yıla kadar durdurulur ve belgesi geçici olarak geri alınır.' hükmü yer almakta olup, anılan hüküm uyarınca yapı denetim şirketlerinin faaliyetleri Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na bir yıla kadar durdurulabilmektedir.

Kanunun anılan hükmünde, 'bir yıla kadar durdurulur' ibaresi yer almakta olup, idareye tanınan yetki çerçevesinde yapı denetim kuruluşlarının faaliyetleri, işledikleri aykırılığa bağlı olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na bir yıla kadar durdurulabilmektedir.

Mahkememizde yer alan benzer dosyalardan, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın yapı denetim kuruluşlarının faaliyetlerini, bir ay, üç ay, dört ay, altı ay, bir yıl vb. şekilde durdurduğu gözlenmektedir.

Anılan hüküm uyarınca, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı eylemin ağırlığına göre yapı denetim faaliyetini, bir günden-bir yıla kadar durdurabilme yetkisine sahiptir.

Bu hükmün uygulanması nedeniyle ortaya çıkabilecek haksızlığı açıklamak için örnek vermek gerekirse, yapı denetim faaliyeti birer haftadan toplam üç hafta durdurulan yapı denetim kuruluşu ile yapı denetim faaliyeti birer yıldan toplam üç yıl durdurulan yapı denetim kuruluşuna aynı hukuki metin uygulanacak ve iki yapı denetim kuruluşunun da denetim faaliyetine son verilerek izin belgesi Bakanlıkça iptal edilecektir.

Bu durumda, 4708 sayılı Kanunun 1. maddesinde, 'Bu Kanunun amacı; can ve mal güvenliğini teminen, imar planına, fen, sanat ve sağlık kurallarına, standartlara uygun kaliteli yapı yapılması için proje ve yapı denetimini sağlamak ve yapı denetimine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.' şeklinde düzenlenmiş ve deprem kuşağında bulunan ülkemiz açısından yapıların, imar planına, fen, sanat ve sağlık kuralları ile dünya standartlarına uygun olarak yapılması çok büyük önem taşımakta ise de, hiçbir ayırıma gitmeksizin, faaliyeti üç defa durdurulan yapı denetim kuruluşunun denetim faaliyetine son verilerek izin belgesinin Bakanlıkça iptal edilmesinin, Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı olduğu ve hukuk devleti ilkesini ihlal ettiği sonucuna varılmıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'un 8. maddesinin 2. fıkrasında yer alan, 'Faaliyeti üç defa durdurulan yapı denetim kuruluşunun denetim faaliyetine son verilir ve izin belgesi Bakanlıkça iptal edilir.' ibaresinin T.C. Anayasası'nın 2 ve 10. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varılarak, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28/1. maddesi uyarınca iptali için yürürlüğün durdurulması istemli olarak Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, dosyada bulunan belgelerin onaylı örneklerinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmesine 25.09.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."